

FRISKOLERNE

VELKOMMEN TIL FRISKOLERNE

Velkommen til FRISKOLERNE

FRISKOLERNE er interesseorganisation for friskoler og private grundskoler fordelt over hele landet. Som forælder, ansat eller skolekredsmedlem på én af vores medlemsskoler er du automatisk medlem af foreningen.

Du kan benytte dig af rådgivningen i Friskolernes Hus, som er foreningens sekretariat, samt deltage i de kurser og konferencer, vi udbyder. Desuden har du stemmeret ved foreningens årlige generalforsamling.

Initiativgrupper, der ønsker at etablere en friskole, kan i opstartsfasen gratis benytte sig af FRISKOLERNEs hjælp og rådgivning.

I spidsen for FRISKOLERNE er en politisk valgt bestyrelse på 11 medlemmer, som vedvarende arbejder på at styrke vilkårene for friskolerne i Danmark og sørger for en tæt kontakt til politikere og ministerier på Christiansborg.

Du kan følge med i vores arbejde på www.friskolerne.dk samt sociale medier, og du er altid velkommen til at kontakte Friskolernes Hus på telefon 62613013 eller kontakt@friskolerne.dk.

I dette materiale kan du få et overordnet indblik i foreningens baggrund og arbejde, en introduktion til friskoler og læse om, hvad vi kan tilbyde dig som medlem.

God læselyst

FRISKOLERNE
Friskolernes Hus

+45 62 61 30 13
kontakt@friskolerne.dk
www.friskolerne.dk

FRISKOLERNE

Hvad er en friskole?

Frihed til at være forskellig

I Danmark har vi undervisningspligt, men ikke skolepligt. Det betyder, at forældre har ret til at vælge præcis den undervisning for deres barn, som forældrene finder, er i overensstemmelse med deres personlige værdier. Den frihed er baggrunden for, at vi i Danmark har cirka 500 friskoler og private grundskoler. Skolerne har hvert deres særpræg, fordi de benytter friheden til at være forskellige og dermed tilsammen er udtryk for en stor mangfoldighed.

Friskoler og private grundskoler støttes økonomisk af staten og er udtryk for en fornem dansk, demokratisk tradition for at beskytte mindretal og forældrenes ret til at kunne bestemme deres børns opdragelse, dannelse og undervisning.

Det handler om fællesskab og frihed

Friskoletraditionen i Danmark er groet nedefra i mere end 160 år. Det hele begyndte med de græsrodsbevægelser, der fra midten af 1800-tallet kom til at omforme det danske samfund. Ud af det frie initiativ opstod der blandt andet valgmenigheder, andelsmejerier og -slagterier, brugsforeninger, forsamlingshuse, højskoler og friskoler. Fællesnæveren var det folkelige, som rummer to centrale værdier, nemlig fællesskab og frihed. I dag er disse værdier fortsat kernen i de frie skolars selvforståelse.

Den første egentlige friskole blev etableret i 1852 i Dalby på Fyn af Chresten Kold, som var påvirket af N.F.S. Grundtvigs skoletanker. I sin levetid var Kold

Undervisning bør danne og beånde. Den må tage hensyn til børnene og navnlig til, hvad der rigtig fornøjer dem, glæder og opløfter dem, og hvad der finder indgang hos dem. Selv det allerubetydeligste, der virkelig modtages, har mere dannende kraft i sig end store masser af det allernyttigste og klogeste, der bliver påtvunget og altså kun kommer udenpå.

(Chresten Kold, Om Børneskolen, 1850)

direkte involveret i oprettelsen af cirka 100 friskoler på Fyn og Sjælland, og hans tanker om skole og undervisning har været en inspirationskilde lige siden. I 1850 skrev Kold en lille afhandling, »Om Børneskolen«, hvori han beskrev sine skoletanker. Kolds tanker forekommer stadig udfordrende og er fortsat udtryk for et markant modstykke til den offentlige skole.

FRISKOLERNE favner bredt

FRISKOLERNEs medlemsskoler repræsenterer en bred vifte af pædagogiske, ideologiske og religiøse livsanskuelser og rummer derfor grundtvig-koldske friskoler, pædagogisk definerede skoler, flersprogede friskoler, Rudolf Steiner skoler og friskoler, der vanskeligt lader sig kategorisere. I FRISKOLERNE ønsker vi at værne om denne mangfoldighed og hjælpe vores medlemsskoler til at benytte den frisættelse, som er givet skolerne.

Foreningen blev stiftet i 1886 og er i bred forstand interesseorganisation for medlemsskoler fordelt over hele landet. FRISKOLERNEs øverste ledelse varetages af 11 politisk valgte medlemmer, heriblandt formanden, som har fokus på foreningens interessevaretagelse i bred forstand.

Friskolernes Hus er foreningens skolepolitiske sekretariat, som varetager rådgivningsfunktioner og service af medlemmerne. Konsulenterne i Friskolernes Hus yder gratis rådgivning til skoler i opstartsfasen.

Foreningens vision er i al sin enkelthed: **Skoler for alle** Hermed mener vi, at:

- *Samfundet bliver beriget af mangfoldige skoleformer.*
- *Alle familier skal have frihed til at vælge den type undervisning, der passer til deres værdier og livssyn*
- *Skoler skal tage socialt ansvar*

Vores mission er:

Vi styrker friskolernes vilkår og forældrenes ret til at vælge skoler, der er kendetegnet ved frisind, forpligtende fællesskab og nysgerrighed, og som bidrager til et demokratisk samfund.

Medlemmerne - hele kredsen om skolen

Enhver skole, der vedkender sig FRISKOLERNEs formål og vedtægt, kan optages i foreningen. FRISKOLERNEs medlemsbegreb er særegent, idet både ansatte, forældre og skolekredsmedlemmer automatisk er medlemmer via skolen. Dermed er FRISKOLERNE, til forskel for andre frie skoleforeninger, ikke en forening for udvalgte grupper bag skolevirksomheden, men en forening for hele kredsen omkring skolen. Foreningens medlemmer er primært skoler. Desuden kan enkeltindivider opnå medlemskab.

Medlemsskabet udmønter sig konkret i stemmeret ved FRISKOLERNEs årlige generalforsamling og muligheden for at gøre brug af rådgivningen i Friskolernes Hus, samt deltage i foreningens kurser, konferencer m.v.

Friskolernes økonomi og organisering

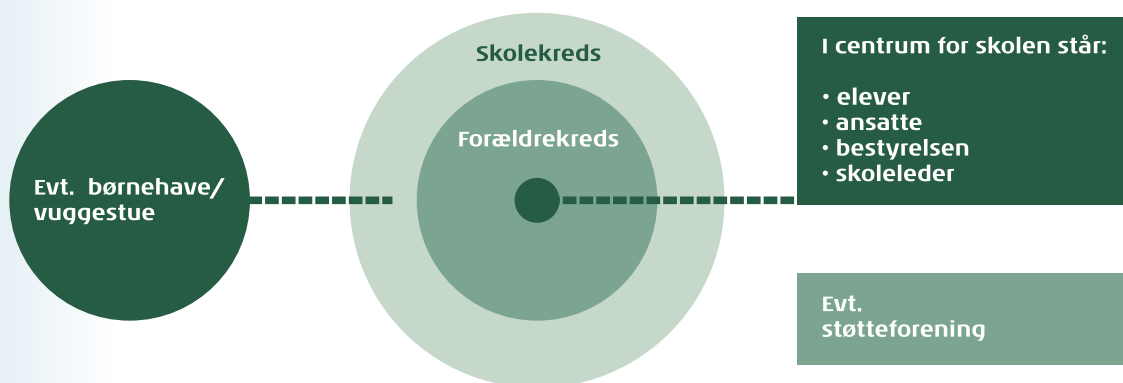
Selveje og skolens øverste ledelse

Friskoler og private grundskoler er selvejende institutioner, og skolerne virker alle under samme lov - »Lov om friskoler og private grundskoler« - i daglig tale kaldet »Friskoleloven«.

Skolernes selveje bevirker, at ingen kan få personligt økonomisk udbytte af skolens drift. Et eventuelt overskud af driften bliver i skolens kasse og skal forvaltes efter skolens formål.

En friskole drives af en bestyrelse, der udgør skolens øverste myndighed. De fleste skoler vælger bestyrelse på skolens årlige generalforsamling, og på hovedparten af skolerne består bestyrelsen helt eller delvist af forældre. Skolens bestyrelse har ansvaret for ansættelse af skoleleder og øvrige ansatte, og skolelederen har ansvaret for den daglige pædagogiske ledelse.

Kredsen om skolen

Forældrenes skole

Friskolelovgivningen er baseret på forældrenes grundlovssikrede ret til at tage ansvar for deres børns undervisning. Forældrene har derfor pligt til at føre tilsyn med skolens drift, herunder undervisningen. Med ansvaret følger sædvanligvis også en pligt til aktiv involvering.

På de fleste friskoler er der tradition for, at forældrene på forskellig vis bidrager til skolelivet. Det indebærer også forventninger om konkret arbejdskraft til vedligeholdelse og medhjælp ved skolens forskellige arrangementer. En del friskoler stiller også krav om deltagelse i én eller flere forældrearbejdsdage i løbet af skoleåret. Samlet set betyder dette, at udgifterne på den enkelte skole holdes nede, og en sidegevinst er, at skolen i væsentlig grad opleves som et fælles anliggende. Nogle skoler har desuden en støtteforening tilknyttet.

Dem, der 'danner kreds' om skolen kan både være "forældre kredsen" og "skolekredsen". Forældre kredsen består af forældre til de børn, der går på skolen, mens skolekredsen kan bestå af tidligere ansatte, lokale ildsjæle, bedsteforældre, tidligere ansatte m.v.

Økonomi

Friskolernes statstilskud svarer til en procentdel af driftsudgiften til folkeskolens centrale virksomhed (pt. 76 procent). Hertil kommer bygnings- og fripladstilskud.

Af den årlige finanslovsbevilling tages der et beløb fra til specialundervisning, inklusion, vikardækning og til lærernes efter- og videreuddannelse og andre øremærkede puljer. Disse puljer afsættes som en solidarisk »forsikringsordning« mellem de frie grundskoleforeninger.

De resterende midler fordeles derefter med udgangspunkt i tre fordelingsprincipper: Skolestørrelse, geografi og elevernes alder (over/ under 13 år). Statstilskuddet bliver konkret givet som et grundtilskud, fællesudgiftstilskud og et undervisningstilskud.

På FRISKOLERNEs medlemsskoler kommer cirka 20 pct. af indtægterne fra forældre- betaling og indtægter i forbindelse med loppemarkeder, cykelløb og andre arrangementer på skolen.

Tredelt tilsyn

Undervisningen på friskoler og private grundskoler skal "stå mål med", hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette krav betyder, at elever, der forlader 9. klasse på en friskole eller privat grundskole, skal have modtaget en undervisning, som giver dem de samme muligheder for at komme videre i uddannelsessystemet, som hvis de havde gået i folkeskolen. Tilsynet med friskoler og private grundskoler foregår på tre niveauer:

- Forældrekrædsen er forpligtet til i fællesskab at føre tilsyn med skolens drift, herunder undervisningen. Hvordan dette præcist skal ske, beslutter forældrekrædsen på hver enkelt skole.
- Forældrekrædsen og skolens bestyrelse skal træffe beslutning om, hvorvidt skolens tilsyn skal varetages af en eller flere eksterne certificerede tilsynsførende eller ved en omfattende »selvevaluering«. Tilsynserklæringen, alternativt selvevalueringen, skal offentliggøres på skolens hjemmeside.
- Børne- og Undervisningsministeriet fører – via Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) – et overordnet tilsyn med, om undervisningen samlet set står mål med undervisningen i folkeskolen og leder frem mod de slutmål, skolen har opstillet for undervisningen. Det statslige tilsyn omfatter skolernes faglige resultater, undervisningens kvalitet og regeloverholdelse.

Den røde tråd i børnelivet

Friskoler har lovhjemmel til at etablere børnehaver og vuggestuer. Interessen for at skabe denne røde tråd mellem daginstitution og skole har lange traditioner i friskoleverdenen.

Det giver god mening at sikre overgangene fra én institutionstype til en anden, ligesom det er værdifuldt, at søskendebørn går i den samme institution – på tværs af alder og institutions- type. I FRISKOLERNE har cirka halvdelen af medlemsskolerne egen vuggestue, børnehave og såkaldt »før-sfo«, og antallet er støt stigende.

Hvad får jeg som medlem af FRISKOLERNE?

- Gratis rådgivning i etableringsfasen af en ny friskole eller børnehave/ vuggestue i tilknytning til skolen.
- Rådgivning og vejledningsmaterialer om skolespørgsmål, administration, personaleforhold, det daglige ledelsesarbejde, lovgivning, arbejdet i bestyrelsen, samarbejdet om skolen og andre spørgsmål knyttet til en skoles hverdag.
- Mægling i forbindelse med personalesager eller mere generelle samarbejdsproblemer på en skole.
- Oplæg på friskoler, der ønsker belysning af et særligt relevant friskoleemne.
- Politisk interessevaretagelse og samarbejde med ministerier, faglige organisationer og andre frie grundskoleforeninger.
- Kommunikation til presse, medier og medlemsskoler - blandt andet via faste nyhedsbreve, www.friskolerne.dk og sociale medier.
- Landsmøder (med stemmeret), kurser, temadage, konferencer og netværksaktiviteter.
- Magasinet Friskolen (medlemsmagasin).
- Adgang til Friskolefonden, der støtter friskoler økonomisk og Understøttelsesfonden, der blandt andet yder tilskud til efteruddannelse.
- Friskolerelaterede bøger - blandt andet Dansk Skolesangbog.

Du er altid velkommen til at kontakte os for at høre mere om medlemskabet i FRISKOLERNE, vores ydelser og arbejdet for friskolerne i Danmark.

FRISKOLERNE
Middelfartvej 77, 5466 Asperup

+45 62 61 30 13
kontakt@friskolerne.dk
www.friskolerne.dk

FRISKOLERNE